

I još jedan fakat u potvrdu. Prije desetak godina izdao je rothenburški biskup von Keppeler prekrasnu knjigu s naslovom „Mehr Freude.“ Knjiga je namijenjena najširoj publici, pa i nekatolicima. Raspačana je u mnogo hiljada primjeraka. Prvo se izdanje razgrabilo na jagmu. U predgovoru II. izdanja veli pisac: „Polazna točka i povod knjizi jest deficit radosti, što ga moderni, kulturni život pokazuje. Zato sam to morao najprije konstatovati, i ako mi je to bilo od svega najneugodnije. Promišljeno sam se kod toga služio auktoritetima, koje moderni i te kako cijene. Uza sve to bijah pripravan, da će mi oštro prigovarati i da će me prekoračiti s pesimizma. Ali kako sam se iznenadio: mjesto prigovora, sa svih strana odobravanje, svi priznaju taj deficit. Opće priznanje s najrazličitijih strana, a usto ona neobuzdana želja, s kojom tisuće i tisuće posegnuše za knjižicom, zar nije to nov, upravo potresan dokaz, kako moderno doba trpi od pomankanja sreće i radosti.“

Jasno je dakle, da moderna materijalistička kultura sa svojom tehnikom nije donijela svijetu ni mira ni sreće ni zadovoljstva, nasuprot, da ga je uza sav svoj vanjski sjaj ostavila u nutarnjoj tami, bijedi, samoći i razdvojenosti.

(Nastavit će se).

Osnutak katoličkoga dnevnika.

Najrašireniji je dnevnik francuskih katolika La Croix (Križ). Dnevna mu je naklada blizu 300.000, a stalnih pretplatnika ima do 250.000, čim se ne mogu pohvaliti nijedne francuske novine. Osnovali su ga asumpcionista, a kako, to ću da ukratko iznesem pred štovane čitatelje „Života.“

Prije „La Croixa“ francuski su katolici imali nekoliko dnevnika, među njima i vrlo uglednih, ali nisu imali novina, koje bi bile namijenjene širokim masama, a baš za ove je trebao dnevnik uređivan u strogo katoličkom duhu, jevtin, dobro informiran i bojovan, jer je bezdušna hajka na katolike prijetila nedoglednim posljedicama, ako joj se ne nađe ustuka.

Nije slučaj, što su baš asumpcionista osnovali ovakve novine. Već se osnivač njihov o. d' Alzon († 1880) bavio katoličkom pučkom štampom, a prilike ponukaše nasljednika mu o. Picarda, da i sam i braća mu još življe prionu uz rad za štampu. Tako je postao na pr. tjednik „Pèlerin“ (Hedočasnik), kojeg se danas tiska pol milijuna primjeraka. Poslije je osnovan mjesečnik „Croix-Revue“, koji se uspješno borio sa slobodnim zidarima i njihovim ortacima. Ali sve je to bilo malo: dnevne je navale valjalo suzbijati dnevnikom, a budući je najbolja obrana ofenziva, trebalo je prijeći u ofenzivu.

Nego ovoliki pothvat, kao što je osnutak velikog dnevnika, nije se smio uzeti na laku ruku. O. Picard, vrhovni starješina asumpcionista, pa njegova desna ruka, znameniti o. Bailly, znali su to dobro, pa su se mnogo molili Bogu, da ih rasvijetli i da

im pomogne u ovoj tako zamašnoj stvari po boljitak Crkve Njegove. Mnogo se razmišljalo, da li bi uputno bilo činiti konkurenciju drugim katoličkim novinama. Nije smetao veliki i zaslužni dnevnik „Univers“, što ga je vrsno uređivao poznati Louis Veuillot († 1883); „Univers“ je bio namjenjen eliti, a usto relativno skup. Više je teškoća bilo radi katoličkog dnevnika „La France Nouvelle“, koji je bio jeftin, ali je već bio blizu da izdahne, pa delikatnost nije dala da mu se zada smrtni udarac konkurencijom.

Stvar se povoljno riješi utjecajem grofa Henria de l' Epinois, koji je živo surađivao u „Croix-Review“, a neprekidno je nagovarao o. Picarda, neka već pokrene zasnovani pučki dnevnik. Kad je jednoga dana opet stvar požurivao, reći će mu o. Picard: „Ako prestane izlaziti *France Nouvelle*, ja vam obećajem, da ćemo pokrenuti dnevnik po 5 santima (1 sou).“

Iste godine (1883) poveo je o. Bailly do 500 hodočasnika u Svetu Zemlju (a poveo je do g. 1910. još dvadeset i sedam hodočašća), i tu se, u Jeruzalemu, vijećalo o osnutku dnevnika, a još se više molio blagoslov Božji za taj veliki pothvat. Pošto se hodočašće vratilo, eto 20. svibnja grofa de l' Epinoisa k o. Picardu: „Oče, obećali ste, ako prestane „*France Nouvelle*“, da ćete pokrenuti dnevnik po 5 santima. Evo danas se obustavlja „*France Nouvelle*“, pa sam došao da pitam, hoćete li iskupiti riječ.“ O. će Picard na to: „Ja sam čovjek od riječi i u načelu stvar je gotova. Nego dodite nam danas na večeru u rue Francois I. s o. Baillyem, pa ćemo vidjeti, što bi se dalo uraditi.“ Grof dođe, pa se stvar pretresla sa svakoga gledišta. Došlo je na pretres i ime dnevnika i napokon se usvojio predlog, da se nazove *Croix* (Križ) i da na čelu nosi sliku Raspetoga. Te su se večeri pretresli i uvažili svi prigovori, što su se kasnije javljali proti propelu na pročelju dnevnika. Ujedno se zaključilo, da će dnevnik biti samo katolički, da ne će služiti nijednoj političkoj stranci niti donositi romana ni oglasa. Još se odredio način, kako će se naum ostvariti: ti bogoljubni ljudi izabraše prvi dan mjeseca lipnja, one godine blagdan Presvetoga Srca, kad će izaći ogledni broj. O. će Bailly oglasiti novi dnevnik u „Pelerinu“ i pozvati čitatelje, da pretplate *La Croix*. Nađe li se do 15. lipnja novaca za prvi broj, početak će se bez straha, uzdajući se u Providnost.

U „Pelerinu“ 26. svibnja ne kazujući ništa o čemu se radi o. Bailly pozivaše katolike, neka se mole „za jedan veoma velik pothvat, što će početi u petak 1. lipnja, na koji pada ljetos blagdan presvetoga Srca Isusova.“ Osam dana kasnije javlja „Pelerin“, da će izaći dnevnik *La Croix*, koji su mnogi željeli, a potrebe Crkve zahtijevale: „Danas, pošto smo čekali i molili se, držimo, da to djelo, makar i bilo još kako teško, odgovara volji Božjoj. *Bog hoće!* velimo i mi, kako se govorilo za Jeruzalem, i mi već ne krzmamo.“ I naglasivši, da će novine stajati

samo jedan sou (5 santima), stvar rijetka u ono (blaženo) doba, dodaje o. Bailly: — Da pokrenete tako jevtin dnevnik, reći će tkogod, vi jamačno imate golemu glavnicu: jer drugi dnevnicu, kad se rode, progutaju dvije do tri tisuće franaka, ako ne će da umru u ranoj mladosti učinivši malo dobra.

Evo naš odgovor:

— *Croix* ima toliko kapitala, koliko naš Spasitelj, kad je umro na križu na Kalvariji.

— U takvom slučaju treba milijun ili ništa.

— Eto, mi nemamo ništa.

— Ali imate sigurno dioničara, vjerovnika?

— *Croix* nema drugih dioničara do svojih budućih pretplatnika, ali to su dioničari, kojima će se po tri puta u godini isplatiti kapital, ako je istina, da ovakav dnevnik vrijedi koliko trojaka pretplata.

— Ali vi ste neoprezni. Vjerujte iskustvu!

— Imamo ga. „Pèlerin illustré,“ za čiji se početak također htjelo 200.000 franaka glavnice, i za koji se reklo, da se ne može održati s godišnjom pretplatom od 6 franaka, počeo je upravo bez soua. Danas će sam „Pèlerin“ služiti za ogleđni broj, i za četrnaest dana imat ćemo kapital. . .

Croix ugleda svijetlo i već na prvom koraku uze ga pratiti Božji blagoslov, plod molitava i žrtava bogoljubnih duša. . . . Za petnaest dana *Croix* je imao 5000 pretplatnika. Vlada se uzbuni i ne znajući drugo zaprijeti listu parnicom, jer na njem pišaše, da se prodaje po 1 sou, a taj se izraz kosi s metričkim sistemom! *Croix* se pokorio, no za uzvrat donio je deset uspješnih karikatura, u kojima se ironizirao duhoviti postupak zasukanih gromovnika. Glavni urednik i duša novoga dnevnika bio je o. Bailly: on mu je dao čisto katolički i onaj vrhunaravni značaj, kojim se *Croix* odlikuje i danas šireći zdrava katolička načela i braneći neustrašivo prava Božja u ljudskom društvu.

Uspjeh je *Croixa* u kratko vrijeme bio tolik i takav, da je svak morao u tom da vidi nagradu za onaj čin vjere, iz kojega je dnevnik niknuo, i za čisto apostolsku svrhu, za koju je osnovan. A i znak našega spasenja nosio mu je blagoslov, što se domala pokazalo.

Bilo je naime bojazljivih katolika, koji se spoticahu o križ, što je resio *Croix*, pa proricahu neuspjeh. Neki su u toj stvari dosta oštro sudili, pače su zaiskali u kardinala nadbiskupa pariskoga, neka bi svojim ugledom slomio otpor nepopustljivog o. Baillya. Kardinal ne htijući utjecati izravno na taj spor zamoli kardinala Pitru, za kog je znao da intimno opći s asumpcionistama, neka bi on isposlovao u uredništvu, da ukloni sveto znamenje s dnevnika. Kardinal Pitra priopći nadbiskupovo pismo asumpcionistima s izjavom, da su ipak slobodni u svojoj odluci.

Croix, poštujući uvijek biskupski autoritet, odmah ukloni križ. To je bilo 2. veljače 1884. Nekoliko tjedana kasnije o.

Bailly priopći kardinalu Pitri rezultat posluha „savjetu, koji im je došao s visoka mjesta“: s križem je Croix imao nakladu od 30.000 primjeraka, a otkad nema križa naklada je postepeno spala na 14.000, a ne zna se, gdje će se opadanje ustaviti. Išlo se u susret propasti. Kardinal Pitra odgovori smjesta prema želji svog srca i ne pitajući kardinala pariskoga: „Uzmite opet križ.“ Dne 28. ožujka Croix uze objelodanjivati pisma, u kojima se tražila uspostava križa. Tih je pisama dobilo uredništvo velik broj. Međutim je nadbiskup pariški izrijeком pristao, da Croix uzme prijašnji svoj znak, te na Cvjetnicu osvane Croix opet s križem. Ko kakvim čudom opadanje se pretplatnika ustavi, a list pomalo dostiže opet nakladu od 30.000 komada, pa je od onda neprestano broj pretplatnika rastao do dana današnjega. To je bio kao odgovor neba.

O. Picard i o. Bailly vidjeli su u ovom incidentu nov znak volje Božje pa su se odsad još i više uzdali u vrhunaravna sredstva u svom radu za katoličku obnovu. Oni od početka ta sredstva smatrahu bitnom pogodbom uspješnog rada. Tim su vrhunaravnim sredstvima pridijevali tolik značaj, da su osnovali posebnu zadrugu, u kojoj su tisuće i tisuće molile i žrtvovale za uspješan rad „Kuće dobre štampe,“ što je osnovaše oci asumpcioniste. Sam se o. Bailly vanredno mnogo molio danju i noću, za tu stvar Božju on je činio i pokoru. Svakog se tjedna služila sveta misa pred izloženim Svetotajstvom, neka bi Bog blagoslovio nastojanje oko širenja dnevnika, a to tim više, što se na koncu konca išlo za tim, da se unese duh Kristov u duše čitatelja. O. Bailly služio je tu sv. Misu četvrtkom, a pribivala bi joj vjerna četica suradnika njegovih, pa revnitelja i revniteljica, a poslije i pobožnih radnica tiskare. On bi im vazda upravio po nekoliko riječi, da potakne njihovu gorljivost za vrhunaravno djelo.

Haec fabula docet: upotrijebimo u radu za Krista sva čestita naravna sredstva, ali još više sredstva vrhunaravna: molitvu, pokoru, žrtvu.

M. V.

